

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ

ΕΚΘΕΣΗ 2010: Το παγκόσμιο κενό δικαιοσύνης καταδικάζει εκατομμύρια σε κακομεταχείριση

Αθήνα, 27 Μαΐου 2010

(Λονδίνο) Ένα παγκόσμιο κενό δικαιοσύνης επιδεινώνεται από τα παιχνίδια εξουσίας, παρά το γεγονός ότι το περασμένο έτος αποτέλεσε ορόσημο για τη διεθνή δικαιοσύνη, δήλωσε σήμερα η Διεθνής Αμνηστία στην ετήσια αξιολόγησή της για τα ανθρώπινα δικαιώματα ανά τον κόσμο.

Παρουσιάζοντας την *Έκθεση της Διεθνούς Αμνηστίας 2010: Η Κατάσταση των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων ανά τον Κόσμο*, που τεκμηριώνει καταπατήσεις σε 159 χώρες, η οργάνωση δήλωσε ότι οι ισχυρές κυβερνήσεις εμποδίζουν την πρόοδο στη διεθνή δικαιοσύνη, θέτοντας εαυτές υπεράνω του νόμου σε ζητήματα ανθρωπίνων δικαιωμάτων, προστατεύοντας συμμάχους τους από την κριτική και ενεργώντας μόνο όταν είναι πολιτικά βολικό.

«Η καταστολή και η αδικία ακμάζουν στο παγκόσμιο κενό δικαιοσύνης, καταδικάζοντας εκατομμύρια ανθρώπους σε κακομεταχείριση, καταπίεση και φτώχεια», δήλωσε ο Κλαούντιο Κορντόνε, προσωρινός Γενικός Γραμματέας της Διεθνούς Αμνηστίας.

«Οι κυβερνήσεις πρέπει να διασφαλίζουν ότι κανείς δεν είναι υπεράνω του νόμου και ότι όλοι έχουν πρόσβαση στη δικαιοσύνη για όλες τις παραβιάσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Αν οι κυβερνήσεις δεν σταματήσουν να υποτάσσουν τη δικαιοσύνη στην πολιτική ιδιοτέλεια, η ελευθερία από το φόβο και η ελευθερία από την ένδεια θα παραμείνουν χιμαιρικές για το μεγαλύτερο μέρος της ανθρωπότητας.»

Η Διεθνής Αμνηστία απηύθυνε έκκληση στις κυβερνήσεις να διασφαλίσουν τη λογοδοσία για τις δικές τους ενέργειες, να προσχωρήσουν πλήρως στο Διεθνές Ποινικό Δικαστήριο (ΔΠΔ) και να εξασφαλίσουν ότι τα εγκλήματα του διεθνούς δικαίου μπορούν να διωχθούν ποινικά σε οποιοδήποτε μέρος του κόσμου. Λέγεται ότι τα κράτη που αξιώνουν παγκόσμια ηγεσία, περιλαμβανομένης της G20, έχουν ιδιαίτερη ευθύνη να δώσουν το παράδειγμα.

Το ένταλμα σύλληψης που εξέδωσε το 2009 το Διεθνές Ποινικό Δικαστήριο για τον Σουδανό πρόεδρο Ομάρ Χασάν Αλ Μπασίρ, για εγκλήματα κατά της ανθρωπότητας και εγκλήματα πολέμου, ήταν ένα ορόσημο, που έδειξε ότι ακόμα και οι εν ενεργεία αρχηγοί κρατών δεν είναι υπεράνω του νόμου. Ωστόσο, η άρνηση της Αφρικανικής Ένωσης να συνεργαστεί, παρά τον εφιάλτη βίας που έχει πλήξει εκατοντάδες χιλιάδες ανθρώπους στο Νταρφούρ, ήταν ένα χτυπητό παράδειγμα κυβερνητικής αποτυχίας να τεθεί η δικαιοσύνη υπεράνω της πολιτικής.

Η παράλυση του Συμβουλίου Ανθρώπινων Δικαιωμάτων των Ηνωμένων Εθνών ως προς το θέμα της Σρι Λάνκα, παρά τις σοβαρές καταπατήσεις, οι οποίες περιλάμβαναν πιθανά εγκλήματα πολέμου που διαπράχθηκαν τόσο από κυβερνητικές δυνάμεις όσο και από τους Τίγρεις για την Απελευθέρωση του Ταμίλ Ιλάμ, αποτέλεσε επίσης χειροπιαστή απόδειξη για την αποτυχία της διεθνούς κοινότητας να ενεργήσει όταν χρειάζεται. Στο μεταξύ, οι συστάσεις της έκθεσης Γκολντστόουν του Συμβουλίου Ανθρώπινων Δικαιωμάτων, η οποία ζητά λογοδοσία για τη σύρραξη στη Γάζα, δεν έχουν ακόμα εισακουστεί από το Ισραήλ και τη Χαμάς.

Παγκοσμίως, το κενό δικαιοσύνης συντήρησε ένα ολέθριο δίκτυο καταστολής. Η έρευνα της Διεθνούς Αμνηστίας καταγράφει βασανιστήρια ή άλλου είδους κακομεταχείριση σε τουλάχιστον 111 χώρες, άδικες δίκες σε τουλάχιστον 55 χώρες, περιορισμούς της ελευθερίας λόγου σε τουλάχιστον 96 χώρες και φυλάκιση κρατουμένων συνείδησης σε τουλάχιστον 48 χώρες.

Οι οργανώσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων και οι υπερασπιστές των ανθρωπίνων δικαιωμάτων δέχθηκαν επιθέσεις σε πολλές χώρες, με τις κυβερνήσεις να εμποδίζουν το έργο τους ή να

παραλείπουν να τους προστατεύσουν.

Στη Μέση Ανατολή και τη Βόρεια Αφρική, υπήρξαν μοτίβα κυβερνητικής δυσανεξίας για την κριτική στη Σαουδική Αραβία, τη Συρία και την Τυνησία, καθώς και αυξανόμενη καταστολή στο Ιράν. Στην Ασία, η κινεζική κυβέρνηση αύξησε την πίεση στις αμφισβητήσεις της εξουσίας της, θέτοντας υπό κράτηση και παρενοχλώντας υπερασπιστές των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, ενώ χιλιάδες άνθρωποι απέδρασαν από τη σκληρή καταστολή και την οικονομική δυσπραγία που επικρατούν στη Βόρεια Κορέα και τη Μιανμάρ.

Ο χώρος για τις ανεξάρτητες φωνές και την κοινωνία των πολιτών συρρικνώθηκε σε μέρη της Ευρώπης και της Κεντρικής Ασίας, ενώ υπήρξαν άδικοι περιορισμοί της ελευθερίας έκφρασης στη Ρωσία, την Τουρκία, το Τουρκμενιστάν, το Αζερμπαϊτζάν, τη Λευκορωσία και το Ουζμπεκιστάν. Η αμερικανική ήπειρος αντιμετώπισε τη μάστιγα εκατοντάδων παράνομων φόνων από δυνάμεις ασφαλείας, μεταξύ άλλων στη Βραζιλία, την Τζαμάικα, την Κολομβία και το Μεξικό, ενώ συνεχίστηκε η ατιμωρησία για τις παραβιάσεις των ΗΠΑ σε σχέση με την αντιτρομοκρατία. Οι κυβερνήσεις στην Αφρική, όπως στη Γουινέα και τη Μαδαγασκάρη, αντιμετώπισαν τους διαφωνούντες με υπερβολική χρήση βίας και παράνομους φόνους, ενώ, μεταξύ άλλων, η Αιθιοπία και η Ουγκάντα κατέστειλαν την κριτική.

Οι συρράξεις χαρακτηρίστηκαν από ανάληκτη αδιαφορία για τους αμάχους. Ένοπλες ομάδες και κυβερνητικές δυνάμεις παραβίασαν το διεθνές δίκαιο στη Λαϊκή Δημοκρατία του Κονγκό, τη Σρι Λάνκα και την Υεμένη. Στη σύρραξη στη Γάζα και στο νότιο Ισραήλ, ισραηλινές δυνάμεις και παλαιστινιακές ομάδες σκότωσαν και τραυμάτισαν παράνομα αμάχους. Χιλιάδες πολίτες υπέστησαν καταπατήσεις στο πλαίσιο της κλιμακούμενης βίας από τους Ταλιμπάν στο Αφγανιστάν και το Πακιστάν ή υπέστησαν τις κύριες συνέπειες των συρράξεων στο Ιράκ και τη Σομαλία. Γυναίκες και κορίτσια υπέστησαν βιασμό και άλλου είδους βία από κυβερνητικές δυνάμεις και ένοπλες ομάδες στις περισσότερες συρράξεις.

Άλλες τάσεις περιλάμβαναν:

1. Μαζικές αναγκαστικές εξώσεις ανθρώπων από τα σπίτια τους στην Αφρική, για παράδειγμα στην Αγκόλα, τη Γκάνα, την Κένυα και τη Νιγηρία, συχνά ωθώντας τους ανθρώπους βαθύτερα στη φτώχεια.
2. Αυξημένες αναφορές ενδοοικογενειακής βίας κατά γυναικών, βιασμών, σεξουαλικής κακοποίησης, καθώς και δολοφονίας και ακρωτηριασμού έπειτα από βιασμό, στο Μεξικό, τη Γουατεμάλα, το Ελ Σαλβαδόρ, την Ονδούρα και την Τζαμάικα.
3. Εκατομμύρια μετανάστες σε χώρες της Ασίας-Ειρηνικού, όπως στη Νότια Κορέα, την Ιαπωνία και τη Μαλαισία, αντιμετώπισαν εκμετάλλευση, βία και κακοποίηση.
4. Κατακόρυφη άνοδος του ρατσισμού, της ξενοφοβίας και της μισαλλοδοξίας στην Ευρώπη και την Κεντρική Ασία.
5. Στη Μέση Ανατολή και τη Βόρεια Αφρική, οι επιθέσεις από ένοπλες ομάδες –ορισμένες εκ των οποίων συμπαράτασσονταν προφανώς με την Αλ Κάιντα– σε κράτη όπως το Ιράκ και η Υεμένη, κορύφωσαν την ανασφάλεια.

Παγκοσμίως, με εκατομμύρια ανθρώπους να ωθούνται στη φτώχεια από την επισιτιστική, την ενεργειακή και τη χρηματοπιστωτική κρίση, τα συμβάντα κατέδειξαν την επείγουσα ανάγκη να αντιμετωπιστούν οι καταπατήσεις που επηρεάζουν τη φτώχεια.

«Οι κυβερνήσεις πρέπει να καθίστανται υπόλογες για τις παραβιάσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων που κινούν και βαθαίνουν τη φτώχεια. Η σύσκεψη των Ηνωμένων Εθνών για την ανασκόπηση των Αναπτυξιακών Στόχων της Χιλιετίας στη Νέα Υόρκη των ΗΠΑ, αυτόν το Σεπτέμβριο, είναι μια ευκαιρία για τους παγκόσμιους ηγέτες να περάσουν από τις υποσχέσεις σε νομικά εκτελεστές δεσμεύσεις», δήλωσε ο Κλαούντιο Κορντόνε.

Οι γυναίκες, ιδίως οι φτωχές, υπέστησαν τις κύριες επιπτώσεις της αποτυχίας επίτευξης αυτών των στόχων.

Σύμφωνα με υπολογισμούς, οι επιπλοκές που σχετίζονται με την εγκυμοσύνη στοίχισαν τη ζωή σε

350.000 γυναίκες, με τη μητρική θνησιμότητα συχνά να προκαλείται άμεσα από τις διακρίσεις λόγω φύλου, τις παραβιάσεις σεξουαλικών και αναπαραγωγικών δικαιωμάτων και τη στέρηση πρόσβασης σε υγειονομική περίθαλψη.

«Οι κυβερνήσεις πρέπει να προωθήσουν την ισότητα των γυναικών και να επιληφθούν των διακρίσεων κατά των γυναικών, αν θέλουν να πραγματοποιήσουν πρόοδο στους Αναπτυξιακούς Στόχους της Χιλιετίας», δήλωσε ο Κλαούντιο Κορντόνε.

Η Διεθνής Αμνηστία κάλεσε επίσης τα κράτη της G20 που δεν έχουν προσχωρήσει πλήρως στο Διεθνές Ποινικό Δικαστήριο – ΗΠΑ, Κίνα, Ρωσία, Τουρκία, Ινδία, Ινδονησία και Σαουδική Αραβία – να το πράξουν. Η διεθνής διάσκεψη ανασκόπησης για το δικαστήριο, η οποία ξεκινά στην Καμπάλα της Ουγκάντα στις 31 Μαΐου, είναι μια ευκαιρία για τις κυβερνήσεις να επιδείξουν τη δέσμευσή τους στο δικαστήριο.

Παρά τις σοβαρές αποτυχίες στη διασφάλιση της δικαιοσύνης πέρυσι, πολλά συμβάντα αποκάλυψαν πρόοδο. Στη Λατινική Αμερική, ξεκίνησαν ξανά έρευνες για εγκλήματα που προστατεύονταν από νόμους αμνήστευσης, με αποφάσεις-ορόσημα εναντίον πρώην ηγετών, περιλαμβανομένων των καταδικαστικών αποφάσεων για τον πρώην πρόεδρο του Περού Αλμπέρτο Φουχιμόρι για εγκλήματα κατά της ανθρωπότητας, καθώς και για τον τελευταίο στρατιωτικό πρόεδρο της Αργεντινής Ρεϊνάλντο Μπιγόνε για απαγωγή και βασανιστήρια. Όλες οι δίκες στο Ειδικό Δικαστήριο για τη Σιέρα Λεόνε ολοκληρώθηκαν, εκτός από τη συνεχιζόμενη δίκη του πρώην προέδρου της Λιβερίας Τσαρλς Τέιλορ.

«Η ανάγκη για αποτελεσματική παγκόσμια δικαιοσύνη είναι ένα βασικό δίδαγμα της περσινής χρονιάς. Η δικαιοσύνη παρέχει αμεροληψία και αλήθεια σε εκείνους που υφίστανται παραβιάσεις, αποθαρρύνει τις καταπατήσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων και τελικά προσφέρει έναν πιο σταθερό και ασφαλή κόσμο», δήλωσε ο Κλαούντιο Κορντόνε.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ ΓΙΑ τους Συντάκτες

Η Έκθεση της Διεθνούς Αμνηστίας 2010: Η Κατάσταση των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων ανά τον κόσμο καλύπτει την περίοδο Ιανουαρίου - Δεκεμβρίου 2009.

Γραφείο Τύπου και Προβολής